

Legendák és a valóság

Eppen 15 esztendeje, hogy a Holt-tenger mellett egy barlangban héber nyelven írt tekercseket találtak. Minden régészeti lelet nagy kincs, hiszen segítségükkel mind részletesebben ismerjük meg az emberiség múltját, történetét. A mai Jordánia területén napvilágra került héber íratok azonban messze felülmúlják sok más régészeti lelet jelentőségét. Tartalmuk ugyanis új megvilágításba helyezi a kereszténység eredetének kérdését, új oldalról bizonyítja az evangéliumokkal kapcsolatos egyházi álláspont tartáhatatlanságát.

Perdöntő tekercsek

A Holt-tenger melletti Qumran közelében talált iratok legalább száz évvel korábbiak Jézus születésének időpontjánál. (Közvetőleg jegezzük meg: a valláskritika szemzőgéből másodrendű az a még mindig eldöntetlen kérdés, hogy Jézus valóban élő, történeti személyiség volt-e. Ha soha nem élt, akkor is vallás és egyház fűződik a nevéhez.) A tekercsek néhány zoltárt tartalmaznak, azonkívül bizonyos »Mester« tanításait, amelyek rendkívüli módon hasonlítanak az őskeresztény felfogáshoz. A szegényeknek a boldogsághoz való jogát hirdetik, összefoglalják »a közösségben élők parancsait«, s például egyik írás címe: »A világosság fiainak harca a sötétség fia ellen.«

Mit jelent ez? Azt, hogy a »keresztény érület«, a nincstelenség mindenre szervezeten és erősen lázadásra a hatalmasok ellen, s az ezzel párhuzamosan kialakult mítoszok, szertartások jóval a kereszténység alapítójának fellépése (esetleg csak vélt működése) előtt kialakultak.

Bármilyen jelentős is a qumrani tekercsek megtalálása, lényegesen korábbi kutatások eredményeit igazolja. A XVIII. századtól — amióta a felvilágosodás kritikával »merete« megközelíteni a Bibliát — mind több adat gyűlt egybe a kereszténység igazi történetéről, eredetéről. Kiderült az is, hogy az evangéliumi legendák úgyszólván valamennyi ókori közel-keleti vallásból merítették, és számos későbbi betoldás, átírás után maradtak ránk mai alakjukban. Másrészt, amint

a tekercsek bizonyítják, az evangélium írói már keresztényi hagyományra is támaszkodhattak!

»Harmonia evangelica«

Ezzel szemben ismeretes, hogy az egyház Máté, Márk, Lukács és János evangéliumát, a Biblia úgynevezett újszövetségi részét, »istentől sugalmazott« írásoknak, a keresztény vallás ősforrásainak tartja. Azt állítja, hogy az evangéliumban foglaltak szemtanúk leírásából erednek, s hitelességükhöz nem férhet kétség. Az eltérések azonban olyan szembeszökőek, hogy kezdettől fogva sok hívőben is kételyek támadtak: »istentől sugalmazott írások hogyan közölhetnek ennyire ellentmondó tényeket? Tatianus egyházi író mindenestre már a II. században szükségesnek tartotta a négy evangélium egybehangolását (harmonia evangelica), s az egyeztetés azóta is az egyház állandó, de reménytelen törekvése.

A katolikus egyház, a protestáns vallásokkal ellentétben, ezért engedélyezi híveinek kizárólag a »jegyzetes fordítások« olvasását. Az újkor elején, évszázadokon át pedig csak a papság olvashatta a Bibliát, nehogy az egyszerű hívek »félreértések« áldozatai legyenek...

Félreértésről nincs szó, az igazság teljesen világos. A részletes elemzések könyvtárakat töltenek meg (két alapvető, magyarul is megjelent művet említünk: Kautsky: A kereszténység eredete, és J. A. Leoman: A kereszténység eredete), de a hatalmas történeti adattömegből csak a legfontosabb mozzanatokra utalunk.

Az evangéliumokat, Márkét 80, Mátéét 90, Lukácsét és Jánosét 110 évvel Jézus születése után írták. Addig szájhagyomány útján éltek és a legkülönbözőbb, idegen forrásokkal keveredtek. Képzeljük el, milyen pontos és hiteles értesülései lennének a jövőendő emberiségnek mondjuk az első világháborúról, ha napjainkig, 1962-ig, egyetlen sort sem írtak volna róla!

Ellentmondások

Az első három evangélium szerint Jézus egy évig, a negyedik szerint négy évig szerepelt a nyilvánosság előtt. Máté Jézusa az ótestamentumi prófétáktól megjövendölt Messiás, Lukácsé a kialakuló, úgy egy-

ház fejedelme. Egyik evangélium szerint Jézus azt mondta, hogy »amíg ég és föld fennáll, nem múlhat el a (mózesi) törvény egyetlen, legkisebb betűje, vagy jellekése sem«. A másikban Jézus lekicsinylően szól a mózesi törvényekről. Egyik evangélium szerint nagy ösöktől: Dávid királytól (még távolabb Ábrahámotól) származik Jézus, a másik, szinte lenézve az »előkeiő származást«, a »széplőtelen fogantatást« hirdeti. (Ez a motívum egyébként a görög Artemisz-kultuszban, a Rómát alapító Romulus és Remus mondájában másutt is megtalálható.)

Nem sorolhatjuk fel itt azt a számtalan ellentmondást, amelyet Jézus életének egyes epizódjaiban és kijelentéseiben tükröznek az evangéliumok. Fogadjuk el egy modern és hívő német teológuskutató, J. Jeremias szavait: »Ennek az anyagnak alapján, az eddigi számtalan hiú kísérlet tanúsága szerint is, Jézus életrajzát nem lehet megírni.

Hit és tudomány

Az egyház csak a hitre tud hivatkozni, de a történelem: tudomány. A valláskutatásban éppen úgy nincs helye az önkényes nézeteknek, a tényekkel ellenkező hitnek, mint például abban a kérdésben, hogy milyen körülmények között ment végbe a magyarok honfoglalása, vagy milyen történelmi helyzet robbantotta ki a francia forradalmat.

A modern, haladó valláskutatás a tények alapján objektív törvényszerűségeket tár fel, mint minden tudomány, amely méltó erre a névre. Az úrhajózás, az automatizálás, vagy a második világháború okainak feltárása nem lehet »hit kérdése«.

Majdnem száz éve, hogy Engels a valláskutatást illetően ezt írta: »Új leletek Rómában, Keleten, főként pedig Egyiptomban sokkal többet foglalkoztatnak, mint minden kritika.

Íme, az 1947-ben felfedezett Holt-tenger melletti leletek ragyogóan igazolták Engelsenk szilárd világnézeti és tudományos alapon álló szavait.

Gy. I.

Két műszakban dolgozik Szegeden az autószerív

A szegedi XI-es számú Autójavító Vállalat a több éves gyakorlati tapasztalatokat felhasználva, idén igen komolyan felkészült a Szegedi Ünnepi Hetekre. Minden évben sok küll- és bel-földi autótulajdonos keresi fel az autójavító szervizszélegét a nap legkülönbözőbb időszakában. A vállalatnál elmondták, hogy mindig szívesen állnak a vendég gépkocsi-tulajdonosok rendelkezésére is, és nemegyszer előfordult, hogy egy-egy nagyobb gyors javításhoz küldönccel hívták be éjnek idején a szakmunkásokat.

A szerviz dolgozói felkészültek a szabadtéri játékok ideje alatti csúcsforgalom lebonyolítására. Nemcsak belső munkaszervezéseket hajtottak végre, hanem külsőségekben is kifejezésre juttatták a vendégvárását. A napi munka után társadalmi munkával rendbehozták, kicsinosították a szervizszélegét. Lefestették a munkatermeket, hasonlóképpen az ajtókat és ablakokat is.

Az autójavító vállalat szervizszélege már most két műszakban dolgozik. Így reggel 6-tól este 10 óráig fogadják és javítják a különböző típusú gépkocsikat. A szabadtéri játékok ideje alatt vasárnap és ünnepnap inspekciós szolgálatot tartanak a szervizszélegben, s ilyenkor reggel 7-től délután 4 óráig állnak majd az autótulajdonosok rendelkezésére.

Kööntés

A szverdlóvszki szakemberek elkészítették egy új üzem műszaki terveit, amelyben öntött kőcsöveket fognak gyártani. A megolvasztott kővet nyersvas-formákba öntik és a centrifugális erő kihasználásával a kívánt méretű csövekké nyújtják. Az öntött kő a termelés és építkezés sok ágában alkalmazásra kerül.

VESELYBEN A MONACOI HADSEREG

Miután Franciaországban elhatározták, hogy a Rainier herceggel való nézeteltérések következtében, ezúttal a monacói állampolgárokat Franciaországban »külföldieknek« tekintik, a monacói »hadserg« tagjai igen kínos helyzetbe kerültek. Ha ugyanis Rainier herceg hasonló »megtorló intézkedésekkel« akarja élni, akkor kénytelen lenne a majdnem kizárólag franciákból álló »hadsergét« feloszlítani. Mert az ugyebár mégiscsak furcsa, hogy »külföldiek« tegyék ki egy »ország« hadseregének zömét!

Minek a tevének a púp?

A tevé szívóssága és az a képessége, hogy hosszú ideig tud meglenni víz nélkül, nem egy közmondásban szerepel. Nemrég tüzetes tanulmányozás alá vették a tevé. Az első, amit a tudósok megállapítottak, az volt, hogy púpja egyszerűen »elelmiszerraktár«, nem pedig víztartály (hosszú ideig úgy vélték, hogy a púpban levő zsír, oxidálódása révén, víz forrásául szolgál). Akkor hát minek a tevének púp? Zsírtartaléka sok állatnak van, de púpja csak egyetlenegynek.

A fiziológusok igen egyszerű választ adtak erre a kérdésre: ha a tevé zsírtartalékai úgy helyezkednének el, egész testén elosztva, mint más állatoknál, akkor megakadályozná a hőleadást. A sivatagok túrhetőlen hőségében a tevé nem tudna lehűlni és elpusztulna a hőtűtől.

Am a tudósok maguk is elismerik, hogy ez a magyarázat nem kielégítő. Úgy látszik, a tevé szervezetében van valamilyen sajátos fiziológiai szerkezet, amely lehetővé teszi, hogy a vizet csupán a szövetek adják le, s nem a vér, ahogy ez minden más melegvérű állat szervezetében történik. A

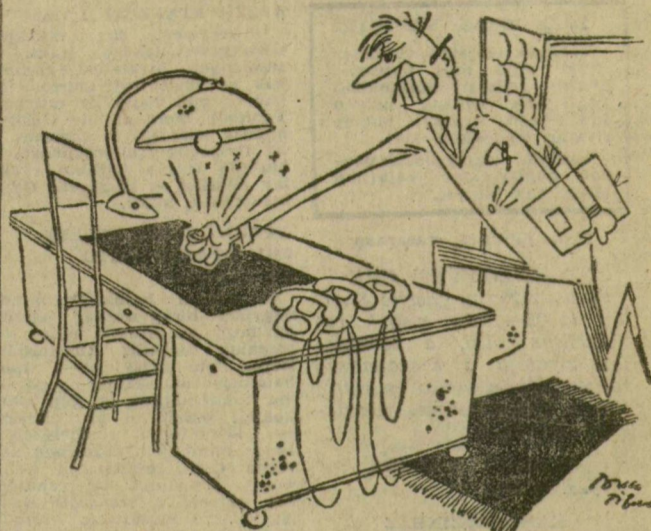
tevé vére még nagy folyadékvesztés után sem sűrűsödik meg. Normálisan kering a véredényekben és biztosítja a szervezet hűtését.

A tevé szervezetének azonban nem ez az egyedüli megoldatlan rejtélye. Egy tevé, amelyet a tudósok 17 napon át figyeltek, csupán száraz takarmányt; szénát és fügepálma-levelet kapott. Mindez 38 fokos hőmérséklet közepette történt. Tizenhét napig tartó szaharai út után, miközben a tevé egyetlen csepp folyadékot sem kapott, az oázisba érve a tudósok nagy ámulatára a tevé egyszerre 100 liter vizet ivott meg.

Hogyan tudta az állat elviselni a vérnek és a szervezetben képződő más folyadékoknak és rendkívül gyors felhígítását? Ez a probléma is megoldatlan. A tudósok nemcsak azért töprengenek rajta, hogy a tevé fiziológiai sajátosságait megfejtsék, hanem azért is, hogy tanulmányozzák az emberi testben a hőmérséklet szabályozását és a folyadék egyensúlyt biztosító vesék szerepét. E kutatások eredményeit fel lehet majd használni a gyakorlati orvostudományban.

Humor MOZAIK

BÁTOR BÍRÁLAT

Toncz Tibor rajza

Öröm a francia parlamentben

Szegő Gizi rajza

— Hurrá! Salan írt a börtönből, hogy nem ellenzi a kormány programját!

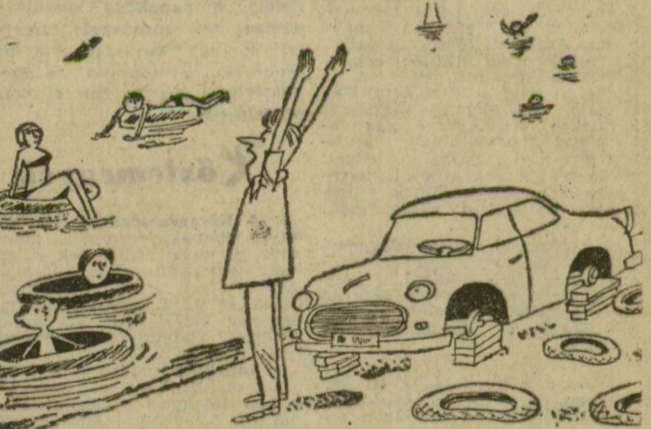
Kovács bácsi mindent tud

Gerő Sándor rajza

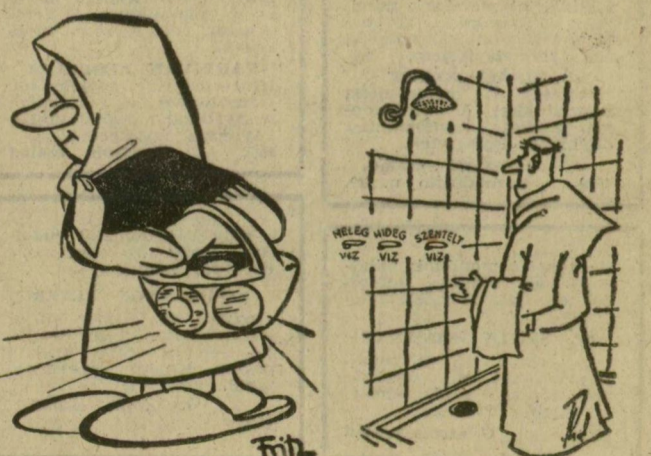
— Na most hívjanak egy jó szakembert, az majd helyreigazít mindent!

A kételtű autó

— Na gyertek ki! Indulni kell!...

Táskarádió FŐ A KÉNYELEM

Falusi prototípus

Összakaróforras kolostor

Legveszedelmesebb exportcikkünk

A REANAL Finomvegyszergyár a Fővárosi Állatkerettel együttműködve új exportcikk termelését kezdi meg a közeljövőben: kigyóméreggel kívánja ellátni a hazai »fogvasztókon« kívül a külföldi piacot is.

Az Állatkeret a gyár költségére vásárolja fel a világ legveszedelmesebb mérgekgyógyóit, mambákat, kobrákat, stb., elszállásolja őket és gondoskodik táplálásukról. A néhány hazai viperával nem nagyon érdemes foglalkozni, mert »méreghozamuk« meglehetősen csekély. A különböző fajokat különböző időközökben — hetenként, kéthetenként, esetleg havonta — rendszeresen »megfejik«, előreláthatólag pohárba harapással, hogy a méreg a pohár alján gyűljön össze.

Egyetlen »fejés« átlagban a gramm huszadrészének

megfelelő mennyiségű mérget termel, de egyes adatok szerint ez is elegendő csaknem 700 ember kiirtásához. A cél természetesen ebben az esetben nem a gyilkolás, hanem éppen ellenkezőleg, a gyógyászat. A kigyóméregnek ugyanis vannak olyan mesterségesen elő nem állítható alkotórészei, amelyek fontos alapanyagai különböző értékes vegyszereknek, főleg gyógyszereknek.

A mérget tartósításáról a REANAL-gyár gondoskodik. Mire — előreláthatólag e hónapban sor kerül az első »fejésre« teljesen kész lesz az eljárás az anyag fagyasztással való desztillálására, besűrítésére, úgy hogy végül is por alakban hozhassák forgalomba az igen értékes árucikket, amelyből tetemes mennyiséget exportálunk is.